

dne 8. dec. so prebrali svet s svojimi sklepi. Seveda ne z vsemi, kajti nekateri morajo iz političnih razlogov ostati začasno "tajni". Mi naše mlade rojake v njih lastnem interesu opozorimo, da bi najbolje za nje, da tudi ostali sklepi ostanejo njih sladka tajnost ne samo začasno, ampak za vedno, če so taki, kakorini so objavljeni glede nemščine na ljudskih šolah. Kar se tiče nemškega jezika v ljudskih šolah, nemških šol po Slovenskem, utrkivističnih šol, je stališče "Nar. stranke" pravilno. Obžalovati pa moramo, da čitamo v "Nar. listu", glasilo "Narodne stranke", sledeče stavke: "V ostalem pa narodna stranka v nčenju nemščine nikakor ni nasprotna, ampak izraža svoje mnenje, da je dobro, ako se v primerni obliki ugodi ljudstvu glede želje, da se otroci naučijo tudi nemškega jezika." "Narodna stranka" izjavlja na podlagi izjav izkušenih strokovnjakov, da se po sedaj za slovenske šole na Štajerskem veljavnem nčenju naštir in nčenju redni slovenski otroci v slovenskih šolah lahko do osmega šolskega leta naučijo nemščino popolnoma (!), ako se nemški jezik od tretjega šolskega leta naprej poučuje po novem tako zvanem analitičnem načinu na podlagi Schreiner-Baxjakovih vadnic. Ako bi bilo to res, da bi se mogli slovenski otroci v ljudski šoli popolnoma naučiti nemščine, rešeno bi bilo marsikatero vprašanje na Sp. Štajerskem, tako na pr. vprašanje o slovenski narodnosti, (če 50 let bi ne bilo od nas ne duha ne sluha), rešeno bi bilo vprašanje glede nemškega jezika na srednjih šolah po Slovenskem in glede univerze. Slovenski učni jezik na srednjih šolah je v sedajšnjih razmerah le neka bergla, a jako potrebna bergla, ki postane pa nepotrebna, kakor hitro bodo znali nčenci ljudske šole nočem reči popolnoma, ampak le deloma nemški. Slavna komisija je brskone tudi sama čutila, kaka nevarnost proti slovenski narodnosti, ko bi se otroci v ljudski šoli popolnoma nemški naučili. Pravi namreč: Z geslom "več nemščine" mora iti tudi vzporedno klic "več narodne zavesti in več narodnega ponosa". Ti gospodje zahtevajo tedaj od priprostega ljudstva narodno zavest in narodni ponos, ko ga vendar sami niti trobice nimajo, sicer bi ne bilo mogoče, da bi bili take predloge stavili.

Mi ostanemo mirni, ker prav dobro vemo, da se slovenski otroci v ljudski šoli ne more nemščine popolnoma naučiti, niti po analitični niti po kaki drugi metodi. Toliko poznamo tudi mi razmere. Mi nismo proti temu, da se tudi nemščina uči v ljudskih šolah. A obsoditi moramo Nar. stranko, ki priprosto ljudstvo s takimi obljubami mami ter tako podpira težnje "Štajerske" stranke. In to bi naj bili narodni voditelji? Kako pogumno in močito je bilo še lanskega leta postopanje dr. Hrašoveca v Zalcu, ko je javno in jasno in odkrito povedal, kako stališče morajo narodni Slovenci vseh stanov zavzemati glede na poduk in odgojo v naših šolah. In naši mladi?!

Politični ogled.

Državni zbor je po 14 dnevnem odmoru z dnji ponedeljek zopet začel zborovati, da reši začasni proračun za prvo polovico prihodnjega leta. Toda predlog za proračun je bil zastavljen z mnogimi nujnimi predlogi in še le v torko so je posredilo vladi, da je naredila pot proračunu. Toda bolj kakor na poslansko zbornico, obračajo se sedaj vseh oči na gospodsko zbornico, katera se še vedno

braui sprejeti splošno in enako volilno pravico. Danes v četrtek se bo odločila usoda volilne pravice v gosposki zbornici. Kakor se sliši, bo ljubljanski škof J. gluh govoril za splošno in enako volilno pravico ter ugovarjal proti temu, kakor da bi bilo versko stališče edino le za množinsko volilno pravico mogoče.

Deželni zbor štajerski bo sklican bržčas za dne 27. t. m. na tridnevno zasedanje, da reši začasni proračun in da izvoli deželnega odbornika namesto ministra Deršatija. — Slovenski poslanci se, kakor slišimo, suidejo dne 27. t. m. ob 9. uri predpoldan na klubovo posvetovanje.

Za slovenske pravice na Koroškem. Dr. Ploj se je v državnem zboru pritožil, da na železnični pregi Svetnavas—Borovlje na postajah Podgora in Borovlje ni slovenskih napisov.

Poljedeljsko ministrstvo. Za sekcijanskega šefa v poljedeljskem ministrstvu je imenovan Vencel vitez Zaleski, dvorni svetnik pri namestniji v Galiciji.

Katoliška cerkev na Francoskem. Strast oslepi posameznega človeka, strastno sovraštvo oslepi tudi cele vlade, da pozabijo vse, kar nas uči zgodovina in skušnja tisočletij. Francoski prostozidarji, smrtni sovražniki katoliške cerkve, so sklenili za tretjo katoliško cerkev. Dobili so v svoje roke državno krmilo ter v zadnjih letih začeli izdajati postavo na postavo zoper katol. cerkev. Redovnike in redovnice, te najbolj požrtvovalne francoske domoljube, so pogнали v tujino ter pograbili samostane in njihovo imetje. Računali so prej narodu, koliko sto milijonov denarja bo s tem pridobil: pri draženih prodajah pa so razmetali vse tako, da včasih ni ostalo niti par sto frankov, kajti vse je šlo v žep uradnikov in učenih špekulantov. Prej so samostani vzdrževali velike šole in bolnišnice, ki niso države ničesar stale: vse to je šlo — ne v last naroda ali države, ampak tuintam po cunitvah in prodajah še s duijski stroški niso bili poravnani. — Pa to ni bilo dovolj. Trebalo je konfiscirati ali pobrati tudi cerkve in njihovo premoženje, duhovnikom pa prepovedati opravljati službo božjo: le če naznanijo vsako opravilo oblasti, kakor se mora naznaniti vsako drugo zborovanje, se sme služba božja vršiti, ako je oblast ne prepovedal. In ker si država kratkoma prisvoji cerkve in cerkvena poslopja, oziroma jih izroči občinam, morajo škofje in duhovniki zapustiti svoja stanovanja. Katoliška cerkev teh postav očividno ne more sprejeti in pripoznati, ker so proti božjim in naravnim zakonom in proti vesti; zato tudi ne bo naznanjala službe božje in se ne bo umaknila, dokler je s silo ne preženejo. Z dnem 12. t. m. so stopile te postav v veljavo in s tem dnem se je začelo pravo proganjanje kristjanov na Francoskem. Duhovnike, pred vsem škofje tirajo z vojaško silo iz njih stanovanj, po cerkvah se kladi poleg policijskih paznikov vsakovrstna drubal, da dela nered, verno ljudstvo pa se zbira krog svoje duhovščine. In tako se danes še ne da reči, kako daleč se bodo te razmere razvijale. Samo eno je gotovo, da čez več ali manj časa se bodo ob Petrovi skali razbile tudi najbolj trde glave njenih sovražnikov in bodo oslabele njihove moči. Francosko ljudstvo pa bo prepoznalo svojo krivdo, da se toliko časa ni zadosti udeleževalo političnega dela, volitev itd. Kajti le v silo te nebržnosti so dobili sovražniki cerkve tako moč in pogum. Ko pa se narod enkrat zave svojih pravic in dolžnosti, pa bo tudi p. metel s temi paganskimi maliki na vladah sedel!

Zvitovnik se za ta pogajanja med židom in ženo niti ne zmeni. Roke vtakne v žep, gleda skozi okno in mirno žvižga. Čez nekaj časa vzame velik kos žvepla in se igra z njim. »Kaj pa hočeš početi z žveplom?« vpraša konečno žid.

»Čebele bom pomoril,« odvrne mirno Zvitovnik, »drugače jih ne morem šteti.« Žid pri teh besedah osupne in postane trd kakor kamen.

»Koliko panjev imaš,« jeclja dalje žid.

»Samo 150,« pripomni Zvitovnik hudomušno. »In če je v vsakem košu 5000 čebel, potem jih je vsega skupaj 750.000. In za vsako čebelo 20 vinarjev, znese to 150.000 kron. Zraven se prišteje prejšnjih 180 kron, potem dobim jaz za posestvo 150.180 kron.«

Žid se peni od jeze in kmalu zapusti Zvitovnikovo hišo. Zvitovnik pa stoji pred hišo in se mu smeji. 2000 kron je pretkani žid izgubil in pripadle so Zvitovniku. Ob enem je bil celi okraj rešen nenasitne pijavke, kajti žid jo je takoj odkuril od tam, ne da bi se bil še kdaj zopet prikazal.

Razne novice.

* Cenjenim naročnikom javimo danes veselo vest: "Slov. Gospodar" bo prihodnje leto izhajal zopet v mnogo večji obliki, kot dosedaj, bo tiskan na boljšem papirju, in ko tiskarna v par tednih dobi nove stroje, bo tudi tisk sam veliko lepši in prijetnejši. Storili bomo vse, da bomo cenj. naročnike z listom zadovoljili. Naročnina pa ostane tudi za naprej ista, kot doslej.

Da cenj. naročniki lahko brezplačno pošljejo naročnino, t. j. da si prihranijo poštino, prejmejo z današnjo številko poštne položnice. Da jo bo vsakdo lahko pravilno izpolnil, podamo na prvem mestu med inserati vzorec, kako jo je izpolnil Ivan Malek. Opozarjamo na to, da se na položnici ne sme nič radirati, ampak če je kaj napačnega, prečrtati. Datum mora biti od tega dne, ko se na pošti vplača denar. Kdor nam hoče obenem še kaj pisati, sme to storiti na zadnji strani položnice, kjer je prostor za dopisovanje, samo da mora tam prilepiti znamko za 5 vin. Ker pošljemo položnice vsem naročnikom, prosimo tiste, kateri so naročnino že plačali, da pridobijo vsaj enega naročnika, ki naj porabi poštne položnico. Torej na agitacijo za Vaš kmečki list!

Vesele božične praznike vsem našim prijateljem!
Uredništvo.

* Slov. kmečka zveza. Za ustanovni shod kmečke zveze se delajo že pridno priprave. Kmetje iz vseh strani navdušeno pozdravljajo svojo organizacijo!

* Naš rojak g. Mih. Papež, policijski nadkomisar v Gradcu, je imenovan za policijskega svetnika.

* Š šole. Deželni šolski svet je izrekel priznanje v pokoj stopivšemu nadučitelju Matiji Šumer za njegovo dolgoletno plodno delovanje. — Stalno je nastavljena začasno učiteljica gđe. Marija Jurko v Artičah.

* Sejmi na Štajerskem meseca januarja 1907: 2. v Št. Jarju ob južni železnici; pond. po sv. treh kraljih pri Novi cerkvi, v Šmarju blizu Celja; četrto nedeljo po božiču v Marenburgu; 5. konjski sejem v Konjicah; 11. v Planini; 14. pri sv. Filipu v Versčah; 17. v Kapeli pri Brezicah in v Petrovčah; sv. Boštjana dan pri sv. Andražu (pri Ptju), v Arnužu pri sv. Mohorju (Podčet. kom.), v Bučah in Vrenski gorici; sv. Neže dan na Tehurjih; sv. Vincenca dan v Št. Ilju in v Mozirju; sv. Pavla dan v Gomilaici, v Artičah in v Slov. gradu; štirinajst dni pred pustom v Ponikvi; 25. v Studenicih; 29. v Rajbenburgu, v Št. Jarju ob Taboru za živino in blago; 31. v Dobovi. V Celju je vsak prvi ponedeljek v mesecu in v Ptju vsako prvo in tretjo sredo v mesecu.

* Iz liberalne stranke. Zvedeli smo nekatere zanimivosti o notranjem duševnem razpoloženju ne katerih novih liberalnih strankarjev. Vprašujejo so, zakaj so osnovali pravzaprav novo stranko? Če je hotel dr. Kukovec, dr. Stiker, dr. Karlovšek že dosedaj narodno delati, kdo jim je branil? Politično društvo "Naprej" je bilo v njihovih rokah, vsa druga društva so jim bila tudi na razpolago, a vendar niso nič storili. Seveda "Posojilnica" je bila nedostopna. Hoteli so torej postaviti ne narodni delavci, ampak narodni "voditelji". Prav ste rekli v zadnje številki, da ima samoljubje in častihlepnost pri ustanovitvi nove stranke velik delež! In ali ni to skrajno žalostno, da se iz osebnih ozirov ruši slega in mir med štajerskimi Slovenci? Liberalnim strankarjem ni za narodnost, sicer bi ne raznali tako lahkomišlno za osebne težnje. To je treba pribiti, da bo zgodovina vedela, kdo je grobkop slovenske narodnosti na Štajerskem.

* Stranka liberalnih učiteljev. Piše se nam: Zelo nas je osunnilo, ko smo čitali, da se je v posebnem velikem številu udeležilo učiteljsko ustanovnega shoda liberalne stranke. Slavno učiteljsko va, da je naše ljudstvo katoliško in da noče nič vedeti o liberalizmu, vključ temu se pridružuje novi liberalni stranki. Za to ni čudo, da je ljudstvo že kar krstilo novo stranko učiteljsko stranko. Mislili, da ne bode vse učiteljsvo šlo na limanice nekaterim celjskim "streberjem", za to je po mojem mnenju boljši naslov: Stranka liberalnih učiteljev. Po njih si hočejo liberalni advokati ustanoviti svojo moč med kmeti!

* Celjska "Domovina" z dne 14. decembra je neizmerno huda in se krega na vse strani. Zagovarja na pr. imenovanje g. B. Kuneja revizorjem

Zvitovnik in žid položita vsak 2000 kron kot jamščino. Na to gresta na Zvitovnikovo posestvo štet koristne živali. Kmalu se je cela reč preračunila. »10 konjev 2 K; 60 glav goveje živine je 12 K; 400 ovac je 80 K; 80 kokoši je 16 K; 150 rac je 30 K; 200 golobov je 40 K; vse skupaj znese 180 kron,« kriči zmagoslavno žid. Zvitovnik se dela obupnega ter se praska za ušesi.

»Posestvo je moje! Posestvo je moje!« se raduje žid in skače po sobi. Zvitovnica se začne jokati; zdelo se ji je, da je njen mož napravil vendarle neumnost. In ko je videla skakajočega in juckajočega žida, je bila v svojem prepričanju še bolj potrjena. Zato je jokala vedno bolj in bolj. Začela je že grdega žida prositi, naj je vendar ne odžene od hiše in iz posestva, naj vzame rajši položenih 2000 kron. Pa žid noče o tem ničesar slišati. Smeji se in se norčuje: »Takemu neumnemu kmečkemu oslu se čisto prav zgodi. Zakaj se ni učil misliti in računati.« Ko se Zvitovnica vedno bolj joče in jadicuje, obljubi požrešni žid, da hoče izplačati 400 kron mesto 180 kron, več pa vinarja ne.

Zadružne zveze v Celju, čeravno celo najožijsi somišljeniki Kunejevi priznavajo, da ni bilo ravno taktično, ako so Kuneja v sedanjem času imenovali, ko se je komaj poleg volilni boj. In istina je in ostane, da si z imenovanjem Kuneja — bodimo odkriti! — Zveza na Stajerskem nikjer ni pridobila zaupanja! No, notica „Domovina“, katera je očitno potekla iz peresa g. Kuneja, da je on postal velik ljubljemec mariborskega lista, je prenemara, da bi se bavili z njo. Mi smo nasproti g. Kuneju vedno nastopali le takrat, kadar se nam je zdelo to neizogibno, nikdar pa se nismo zaletavali vanj iz kake osebe pikrosti, katera nam je sploh neznana. — Nadalje se „Domovina“ hudoje nad nami, ker je baje „Zvezna tiskarna“, v kateri se tiska „Domovina“, predmet vsake številke mariborskega „Slov. Gospodarja“. Dovolite nam, gospodje, to je, vsaj prizanesljivo rečeno, vedoma neresnica. Istotaka neresnica je trditve, da bomo s svojimi noticami o Zvezni tiskarni škodovati Zadružni zvezi, ker je nismo spravljali v prav nobeno zvezo! Mi nismo nikdar zastavili peresa zaradi tega, ker se „Domovina“ tiska v Zvezni tiskarni. Pač pa smo enkrat, in samo enkrat, opozorili slovenske posojilnice, ki imajo svoj denar tudi pri tej tiskarni, da se tiska liberalni „Narodni list“ v tej tiskarni. Nihče si vendar ne da v lastno škodo pljuvati, in zakaj bi si dale slovenske posojilnice, naj si bodo na Stajerskem ali Koroškem? Za to rečemo še enkrat, naj store one posojilnice, ki so v „Zvezi slovenskih posojilnic“ in so podprle tiskarno, vsaj ta korak, da njihov denar ne bo več podpiral liberalnega tiska. In to je naša sveta dolžnost! Kaj pa bodo gospodje pozneje tiskali v svoji tiskarni, kadar bodo sami med seboj, to bo seveda njihova skrb in mi se ne bomo več vtikali v njih delokrog.

* „Zadružna zveza v Celju“ se v zadaji „Domovin“ in v sobotnem „Slov. Narodu“ brani, da ni liberalna ne klerikalna. Zato bi si še radi dovolili vprašanje, ali je visoki g. Jošt na ustanovnem shodu liberalne stranke govoril kot ravnatelj Zadružne Zveze ali pa kot zasebna oseba? Gotovo njegov nastop ni bil primeren, da bi pri vseh slovenskih posojilnicah vzbujal posebno zaupanje v nepristranost Zadružne Zveze. Če se ravnatelj Zveze kaže kot odločnega liberalca ter nastopa na strankinih shodih, oprostite nam, to vendar ni vsem posojilnicam všečno!

* Liberalna stranka v Celju si je izvolila načelnikom častihlepnega in mežukšenega advokatskega koncipienta dr. Kukovca. Že dolgo je bilo znano, da je dr. Kukovec nezadovoljen z vso politiko celjskih prvakov, ker ga niso povsodi posadili na prvo mesto, posebno ker ga niso pustili k Posojilnici zraven. Za to je razbil sedaj slovo, da je lahko prišel do svojih samoljubnih ciljev. Ljubezen do posojilnic in do voditeljskih časti, to še ni ljubezen do ljudstva!

* „Narodni list“ ima papeža za puntarja. V zadnji številki piše tako-le: „Boj med cerkvijo in državo na Francoskem se je začel. Dne 11. dec. je stopila postava o ločitvi cerkve od države v veljavo, in ta postava zahteva, da imajo duhovniki, ki hočejo še naprej opravljati bogoslužje, to za eno leto naprej naznaniti. Papež pa je ukazal francoskim duhovnikom, da tega ne smejo storiti in je tako naravnost pozival k punktu proti obstoječim državnim zakonom. Francoska vlada pa bo brezobzirno postavilo izvedla, in prepričani smo, da se bode morala končno cerkev ukloniti.“ Dr. Kukovec in Spindler dobro vesta, da cerkev ne more nikdar dovoliti, da bi se kaka država vtikala v njene notranje, popolnoma verske stvari, ker je cerkev kot božja ustanova visoko vzvišena nad vsako človeško napravo; dobro vesta ta dva voditelja „Narodne stranke“, da papež tukaj le po zapovedi božji, da moramo bolj ubogati Boga, kakor človeka, nasprotuje krivični zahtevi francoske vlade, in vendar se ta dva moža s francoskimi prostozidarji vred penita jeze nad papeževim ukazom. Ves katoliški svet je na papeževi strani, ko tako neustrašeno brani cerkvene pravice, Spindler pa pravi o sv. očetu, da poziva k punktu. Ves katoliški svet ve, da bo zmagala cerkev tudi francoske brezbožnike, ker veruje besedam Kristusovim: „peklenška vrata je ne bodo zmagala“, „Narodni list“ pa poln nevere prorokuje in želi katoliški cerkvi poraz, uklonitev. Ali se more kak list še bolj pregrešiti zoper vero, kakor se je „Narodni list“ v tem slučaju? In vendar ta hinavski list noče biti brezveren! Dr. Kukovec, ako ste mož beseda, sedaj morate izstopiti Vi prvi iz „Narodne stranke“, kakor ste obljubili v Rajhenburgu, ker je Vaš list nesramo napadel papeža in katoliško cerkev.

* Ali naj „Stajere“ obleče nove blače ali ne? Gospod! „Stajere“ je zrastel! Prihodnje leto

ga bomo dobili vsak teden; za dovoljno število škandalov smo že poskrbeli, pripravljeni smo pa tudi sami napeljati in povzročiti škandale, pri katerih se bo dalo duhovnike vmes vtakniti; da mu bom tudi jaz pridno dopisoval, se razume samo ob sebi. Gledé zunanje oblike je odločil konzorcij v naglici, ko mene ni bilo zraven, da ostane ista, toda jaz bom še predlagal nekatere male izpremembe. Gori na desni strani stoji, da je uredništvo „Stajerca“ v gledališkem poslopju št. 3.; dostaviti se mora z naprej tudi ulica, in to je „Bismarckova“. Imena „Bismarck“ se nam ni treba več zmeriti, saj so naši backi že dovolj dresirani, da gredo za nami povsod. Mislim nadalje, da bi bilo bolj umestno, če bi se list pisal „Steier“, ker to bolj kaže naše nemško mišljenje; saj se tudi mi veljaki tako podpisujemo: Ornig, Slawitsch, Sellinschegg, v Celju Petschuch, Jabornegg, in jaz sem le ob času volitev, kadar kandidiram: Bacek, da backi manjše vrste spoznajo svoje sorodstvo z menoj, sicer se pišem Watzege. — Vas pa, klerikalce, bomo zobali, da bo kaj; zato imamo urednika, ki je že dosti sveta skusil in se kot socialdemokrat tudi naučil rogoviliti. Upamo, da ne bo tako neroden, kakor Zavadil, ki je nekaterekrat vse izdal in tako naš list po nepotrebnem ob „dobro“ ime spravil. — Zoper vero seveda nismo bili in ne bomo, le temu se protivimo, da klerikalni duhovni zahtevajo, naj bi vero kazali tudi zunaj in po njej živeli. Nazadnje bodo res še zahtevali, da bi naši veljaki in dični urednik „Stajerec“ hodili v cerkev in k spovedi! Zato je tudi umevna naša ogorčenost proti Marijinim družbam; res je sicer, da so bolj cerkvene in se v politiko ne mešajo, a s svojim nastopom izživajo svobodomiselnost Stajercijance in šnopijanarje; sploh opazujemo, da Marijine družbenice „Stajerca“ niti ne spoštujejo, kakor bi se „škalo“. — Tudi proti škofu nismo, da celo sklicujemo se radi na njih, seveda le takrat, kadar nam bolj sodi; iz tega vzroka smo Zavadila odslovili, ker so že najbolj ordinar backi vedeli, da je odstavljen duhoven in se čudili, zakaj ta klič škofa proti drugim duhovnom na pomoč. — Tako bomo delali, vi pa pošite dalje zoper nas, in če nas bote kdaj napadali in nam očitali lažnivost, nepravnost in druge čednosti, bomo mi kar rekli: „Vi ste lažnivi in nepravni“, in bote osramočeni v oseh vseh pametnih neostriženih backov (klerikalci bi jih namreč ostrigli, če bi jih dobili v oblast). Adijo za danes! Watzege.

* Ptujski „Stajere“ razkrinkan od lastnih ljudi! Silna jeza je popadla zdajšnjega urednika ptujkega „Stajerca“, ko je izvedel, da je bivši njegov sourednik Zavadil tako laskavo in odkritosrčno govoril o „Stajercu“ in njegovih pristaših. Primerno svoji „oliki“ se sirovo zaganja v poljčanskega župnika, češ, da je ta grdo in podlo lagal, ko je na shodu v Poljčanih raznesel vest, da je imenoval urednik „Stajerca“ svoje naročnike — backe. Po vsem slovenskem svetu je dobro znano, da ni bolj lažnjivega lista kakor je ptujski „Stajerec“; zato si pa misli njegov novi urednik Linhart, socialnimokrač neslavne preteklosti, da so tudi katoliški duhovniki sami lažnjivci. Ker se je še le na poljčanskem shodu izvedelo, kakó sodijo lastni ljudje o „Stajercu“, misli je Linhart, da je Zavadil kratko pred tem shodom razkrinkal ptujkega „klukca“, torej ob času, ko že ni več opravljal imenitne službe njegovega urednika. Zato povemo njemu in njegovim prijateljem, da je Zavadil že davno poprej, ko je bil še sourednik „Stajerca“, ne samo v Poljčanih, ampak tudi drugod resnico govoril „Stajercu“ in njegovih pristaših. Tudi je bil ob takih prilikah izvanredno trezen in čisto iz lastnega nagiba, ne da bi ga bil kedo izpraševal, povedal svoje mnenje o „Stajercu“. Torej ni on nobenega katoliškega duhovnika vlekel za nos, prav pa je vlekel za nos iz svojega brloga na svitel dan ustanovitelje in izdajatelje lažnjivega ptujkega lista. Odkritosrčno nam je povedal, da so „Stajercijanci“ sami „backi“, češ vsak pameten človek, ki ni padel na glavo, lahko spozna lažnjivost in hinavščino ptujkega „Stajerca“, samo „Stajercijanci“ so tako zabiti in neumni, da tega ne spoznajo; so pač — backi! Ker Zavadil gotovo izvrstno pozna svojega bivšega „backa“ ptujkega „Stajerca“, povemo še več njegovih izrekov, katere nikakor ni storil v pijanosti, kakor se tolaži zdajšnji urednik Linhart; sicer pa bi tudi v tem slučaju ne bilo dvomiti, da je govoril iz popolnega prepričanja, saj pravimo: in vino veritas — v vinu je resnica! Popolnoma trezen in ne da bi ga bil kdo vprašal je rekel pred pričami: „Mi moramo v „Stajercu“ včasih tudi „pobožno“ pisati, sicer bi kmetov ne mogli več slepariti!“ Zdej veš slovenski kmet iz ust bivšega urednika Stajerdevega, zakaj primaša „Stajerec“ od časa do časa takó hinavsko pobožno uvodne

članke; ne znabiti zato, da te želi ohraniti vernega in pobožnega, o ne! ampak da te s takimi članki slepari, da bi ti tem rajše verjel, kar piše lažnjivega o katoliških duhovnikih in posvetnih tvojih resničnih prijateljih in voditeljih! „Škofa ne napadamo iz politike“, takó je nadalje izjavil Zavadil, češ, ako škofa ne napadamo, ampak ga še hvalimo, bodo naši bralci rajše verjeli naše laži o duhovnikih. Glejte zvitega ptujkega „kljukca!“ O priložnosti bomo še našli več izrekov Zavadilovih, ki le potrjuje resnico, da so naši slovenski katoliški časopisi vselej prav sodili ptujkega „Stajerca“. Ta list je res pravi lisjak, ki za nos vodi svoje „backe“, da bi jih čdujil slovenskemu katoliškemu narodu, ter jih pogal v žrelo nenasičljivemu oholemu nemčurstvu in neznačajnemu brezverstvu!

* Popravek. V članku zadnje številke „O draginji mesa“ se mora glasiti zadnji stavek tretjega odstavka: Vsakomur bo jasno, da za par srednjih volov, ako jih hočeš rediti, ne zadostuje skoro 70 klg. krme na dan.

Mariborski okraj.

m „Cigani“, šaloigra v treh dejanjih. Spisal I. Dolinar. V nedeljo, dne 16. t. m. je uredila „Citálnica“ z društvom „Maribor“ igrati „Cigani“, katero igrato v zadnjem času povsod na Slovenskem. Velika dvorana je bila natlačena polna; ljudstva prihaja v Maribor od vseh strani zlasti k novim igram; to dejstvo pač najbolj priča, kako velikega pomena so gledališke igre posebno v Mariboru. Te ne zabavajo samo, temveč so lepo vzgojevalno sredstvo. Ravno zaradi tega je pač priporočati poštvalnim režiserjem, da zbirajo vedno le take igre, ki dosežejo svoj namen. Režiserju in članom gledališkega odseka gre najiskrenejša hvala in čast, da delajo s tako poštvalnostjo in marljivostjo ob meji v tem smislu. To delo vsakdo coní dovolj, zlasti pa mi, ki vemo, koliko truda stane i prireditelja i posamezne igralce, predao se vprizori večja, zlasti nova igra. — Vendar so to javni nastopi; kar se pa vrši v javnosti, se sme kritikovati. Radi kritike naj se pa kar ne prestrašijo in žalijo. Zakaj ocena hoče doseči le kaj dobrega. To je pač jasno, da smejo zahtevati ljudje, ki pridejo v najhujši zimi iz daljnih krajev kakor od Pohorja, iz polja dol do Poljčan, da imajo pravega vžitka. — Igra „Cigani“ so hvalili povsod; mi smo prepričani, da se ne bo udomačila na naših odrih. Sestava igre je dovršena, to se sme trditi, vzeti jo moramo, kakoršna je: šaloigra. Vendar ima takšne tehnične hibe, da je ne morejo vprizarjati diletantje, če se še tako trudijo. Šaloigra nam podaja pač lepe značaje posameznih oseb, toda v skupnosti se precej otemne značaji; ne pridejo dovolj na površje. To bi ne oviralo toliko celote, ker ima pisatelj šaloigre še druga sredstva, ki popolnujejo take pomanjkljivosti. Ker ni treba dramskega konflikta v teh igrah, se mora vendar igri podati smer, ki zavozla dejanje in tudi razvozla v pravem trenutku zagonetke. Umetnost takih iger obstoji v tem, da z raznimi nasprotji in nesporazumljenjem delujočih oseh vpliva na gledalca in vzbuja zanimanje; zato so najbolj primerni intriganti, ki pa morajo biti dovolj izraziti značaji. V tej igri so to ravno pogreša; pisatelj je to sam najbolj čutil, kar sklepamo iz tega, da naravnost namigne avskultantu, da prav krepko zakriči večkrat odvetniku, da je intrigant. S tem pač opozarja poslušalce najbolj na vrsto intrigantskih šaloiger, kar bi pa morali posneti iz igre same, če so značaji popolni. — Ta pa tam predolgi pogovori, ki postanejo dolgočasni, oslabijo vpliv marsikaterih zares dobrih, sarzastičnih dovtipov, dasi je mnogo teh, ki so preveč polzki (trivialni) in niso za naše občinstvo; sodili bi bolj za velikomestni orfej. Sodnijske razmere naše so kaj dobro karikirane, zlasti nemško uradovanje. Koliko je takih sodnih uradnikov, ki jim je le za „avanzma“. Sodni sluga je pravi prototip teh velikih gospodov nasproti kmečkemu ljudstvu, toda iz poprejsne dobe, sedaj se jih najde le malo, ki bi se trkali na prsi, rekoč: „Ig uad der ger respektor hobn beßloss, bamer ßon mohn“. Ponesrečena je na vsak način persiflaža „Rokovajačev“; ideja je sicer dobra, toda ni jasna; navadno ljudstvo, posebno pa naše, ne more razumeti pravega smisla. Ravno temu ljudstvu pa je na vsak način namenjena ta igra, zakaj le tu najdejo odmev razni dovtipi cele igre. Cvetana in Cvetan najbrže smešita ljubljanske igralce, česar pa drugi kraji ne morejo prav razumeti. Še več bi se dalo navesti, toda prostor ne dopušča. Igra se bo pač težko udomačila, treba jo bo še piliti, dostavljati in ertati. Igralo se je dobro, nekateri celo prav dobro. Avskultant je izvršil svojo ulogo jako

povoljno. Ravno tako je dopadla Anica Puc s svojim nastopom. Peter Break je najhvaležnejši objekt na našem odru, če le samo nastopi, se že vsi smejejo in režijo. Juro Brajdič je edna najboljših moči, le tu pa tam pade iz naravnega tira in pretirava nekoliko, no, to pa storijo tudi drugi; še celo Breaku je vedno premalo smeha na galeriji, hoče ga še več, vedno doseže svoj namen. Dr. Paceka bi želeli zopet videti v večjih ulogah. Cvetan in Cvetana, posebno pa druga, sta jo dobro pogodila, saj sta vendar člana slovenske drame. Tadi sodnik, rešpektor, doktor in gostilničarka, zlasti ciganke so se dobro uživali v svoje vloge. Samo treba bo, da zopet oštejejo nekateri gospodje šepetavca, ker jim je pretiho vspeševal, da ni šlo tu pa tam preveč gladko naprej. No, pa tudi ti nedostaki bodo izostali. Želim le, da bi se pokazali ti požrtvovalni igralci vsako nedeljo na odru; oni imajo zares pravo rodoljubno delo med obmejnimi podravskimi Slovenci. Kritika jih pa naj le navdušuje, ker hoče le pospeševati, ne pa podirati. Prepričani smo, da nam ne bode budomušni Peter več pel kuplejev: „Blamira lahko vsak se—e—e, ki v kritiki nima prakse—e—e“, temveč bo zakrožil to-le: „To ve se, da blamira vsak se—e—e, ki v pevanju kupletov nima prakse—e—e“.

Maribor. Dne 12. t. m. je umrla gospa Katarina Moskon, žena finančnega nadpaznika, v 40. letu svoje starosti. — Tajnik užitniškega društva Avgust Prelog se je dne 12. t. m. ustrelil. Poneveril je društvu 2700 K. — Na južnem kolodvoru je zapeljal tovorni vlak na napačni tir, ki je zaprt z zastajo. Ob tej zastaji se je lokomotiva skoraj pokonci postavila. Pri tem se je seveda močno poškodovala. Od uslužbencev je samo kurjač malo poškodovan in razbitih je nekaj vozov.

m. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru je nameravala prirediti dne 19. decembra otročičem društvenega otročjega vrta v zavodu č. šolskih sester slovesno božičnico. Ker se pa širi bolj in bolj nalezljiva škrlatinka pri otrocih, je prepovedal mestni svet vsako slovesno prireditev. Otroci so se sicer zbrali in dve odbornici podružnice sta razdelili darila; stariši in znanjšji otroci pa se niso smeli udeležiti. Dobrotniki podružnice so darovali za božičnico 354 K. Od te svote se je oddalo mariborskemu društvenemu vrtcu 140 K, narodni šoli na Mnti 60 K in 154 K mariborski dijaški kuhinji. Vsem dobrotnikom najsrčnejša zahvala!

m. Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: Uspeh licitiranja smodke pri večerni zabavi pri Sv. Tomažu blizu Ormoža 7 K 80 v., neki dobrotnik, poslal g. nadučit Lasebacher 25 K, Hebar, župnik 6 K, Zacherl, učitelj 2 K, nabralo se je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 14 K, klub 50 K, dr. Korošec, poslanec 10 K, ormoška posojilnica 30 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati! Obenem prosimo nove podpore, kajti blagajna je prazna in vendar bi se moralo 60 obedov na dan pripraviti.

m. Delo v vinogradih je sneg prekinil. Letos je bila letina slaba vsled raznih uim, tako da so se komaj pokrili stroški pridelovanja. Upamo, da bo dal Bog drugo leto boljše. Treba bo pridno zatirati trtne sovrastnike, katerim smo z umnim obdelovanjem kos n. pr. raznim živalicam, glivicam, ter slabi zemlji. Poglavitno bo seveda gnojiti in vestno opravljati razna dela. Nov nasad dobro vspeva, le da je ceneje, če sam daš cepiti divjake, ko so se ti že ukoreninili, kakor pa da drago kupuješ preležane sajenke, ki se še prijeti morejo. Venk križ je tudi, da ni vselej vestnih delavcev dobiti, čeprav se prireajo razni tečaji. Kdor ga napravi, dostikrat gleda, da bi brž postal kak oskrbnik, dela pa se izogiblje.

Vinogradnik.

m. Slov. izobraževalno društvo pri Sv. Jakobu v Slov. goricah ima na Stefanovo, t. j. dne 26. decembra t. l., svoj ustanovni in I. občni zbor pri M. Peklarju ob 3. uri pop. Razlože se pravila, sprejemajo udje ter izvoli društveni odbor. Določi se udnina rednih članov, ki imajo tudi pravico staviti predloge in glasovati. Potem bo prosta zabava z božičnico in skioptikom. Vsi prijatelji bodočega društva se vabijo k obilni udeležbi. Pravila so že od oblasti potrjena.

m. Sv. Jakob v Slov. gor. Za župana je izvoljen veleposestnik Anton Santl iz Spod. Jakobskega dola. Grega Škof je padel z županskega stolca.

Ptujski okraj.

p. Meretinci in Malavas. Naš državni poslanec dvorni svetnik Ploj je v državnem zboru sprožil vprašanje, zakaj da se stanje zemljiških knjig glede takozvanih skupnih posestev v naših občinah ne spravi v soglasje z dejstvenim posestnim stanjem.

p. Sv. Lovrenc v Slov. gor. Rojak misijonar gosp. Horvat imel je tukaj zlato sv. mašo l. 1884; pred. g. kan. Meško l. 1897, a 7. okt. t. l. veleč. g. Fr. Repič, umirovljen župnik v Gradiškah, odkoder smo ga prav slovesno peljali na šestih vozičkih spremljajoči duhovniki, obč. predstojništvo in svatice med pokanjem topičev in veličastnim zvonjenjem k župnijski cerkvi, kjer je z vidnim veseljem obilno vernikov pričakovalo gospoda zlatomašnika. Da je bil Gradišak na predvečer razsvetljen in okinčan, na potu in pri cerkvi vse okusno ozaljšano, imajo zaslugo in hvalo sosedje in dekleta Marijine družbe, katere so tudi belo oblečene k slovesnosti pripomogle. Mil. g. prošt ptujski, prihodnji zlatomašnik, pa so imeli izvrsten in primeren govor. Zlatomašnik je kaj krepko zapel Te Deum! Živel! — Zlata poroka Simona in Uršule Toplak, obče spoštovanega veleposestnika v Mosteh, vršila se je doma 25. nov. na željo in veliko veselje hvaležnih štirih simov in treh hčer, ter 19 vnukov in vnukic z milostnim dovoljenjem prečast. knezoškofijstva; v cerkvi pa so zjutraj njih otroci in vnukice sv. obhajilo v ta namen darovali. Slavna ves Mostje bila je spet svatovski oblečena, zlasti Toplakov dom krasno oplešan. Tu se je videlo, kako močna je vez ljubozni v kršč. hišah med skrbnimi stariši in njihovimi hvaležnimi otroci — zato smo vsi želeli: še biserno poroko!

p. Sv. Bolfank v Slov. gor. Grdo me je napadel nek dopisna v 8. številu liberalnega „Narodnega lista“. Med drugim mi očita, da sem jaz in neka fina gospica pripravila naše kat. slov. izobraževalno društvo ob ves kredit, kakor pravi, je to pokazala zadnja veselica. To je grda laž. Naše društvo, katero v omenjenem listu naziva samo kot bralno društvo, ker ga morda zaradi svoje liberalne duše ni mogel zapisati s pravim naslovom, še smiraj dobro napreduje, kar ga bode v oči in morda ima več honorarja na razpolago, kakor ti dopisna. Bodejo te naše veselice v oči, ker po tvojemu dahu in mišljenju so ti preklerikalne, da, kakor se vidi, si popolnoma prestopil v oni tažor, ki hoče zasejati razpor med naše pošteno slovesno ljudstvo, ki mu hoče vzeti vero, ki mu hoče vzeti mili materai jezik. Prav pravi narodni pregovor: „gliha vkup štriba“. Fini gospodični, kakor jo nazivaš v omenjenem listu, pa svetuješ, naj pusti vodstvo društva spretnjšim rokam. A povem ti, da imamo dovolj razumnih, narodno katoliško mislečih zavednih mož in fantov, ki imajo vodstvo društva v rokah, in da ženske v tem oziru, kakor ti misliš in govoriš, niso ničesar zapovedovale in če tudi bi, bi gotovo bolj razumno vodile društvo, kakor pa ti s svojimi liberalnimi nazori. Če bi društvo ne uspevalo, smelo upam trditi, da bi bil kriv ti dopisna s svojim hujkanjem, s katerimi skušaš društvo ugonobiti. Kar pa se mene tiče, pa ti povem, da dokler me bodo blatili takšni listi, kakor je „Narodni list“, vem, da še bodem zmiraj zvest sin matere Slovenije, da še bodem zmiraj katoliško narodnega prepričanja. Tebi pa svetujem, pometaj prej pred svojim pragom, potem še pred drugim. C. Kos.

p. Sv. Miklavž pri Ormožu. 6. decembra t. l. je bil za župljane sv. Miklavža vesel in časten dan. Obhajal se ni samo god farnega patrona, ampak ob enem tudi izredna slovesnost blagoslovljenja popravljenih in na novo slikane hiše božje. Slikarji sta lično in okusno izvršila brata Franc in Janko Horvat iz Goraje Radgone. Čast in hvala vsem dobrim faranom, ki so gnutno pomagali, da se je moglo izvršiti to Bogu dopadljivo delo. Hvala pa tudi vsem gospodom duhovnikom iz dekanije, ki so zas ta dan s svojim obiskom počastili; zlasti pa č. g. dekanu, ki so se vkljub svojemu žalibog rahlemu zdravju tako daleč potrudili, da so nam blagoslovili našo hišo božjo ter nas na prižnici s tako lepimi in spodbudnimi besedami razveselili. Bog naj z nebeškim blagoslovom vsem tisočero povrne!

Ljutomerski okraj.

l. Ljutomer. V četrtek 12. t. m. je dobil naš zvonik nov, oziroma prelit zvon. Počil je namreč eden izmed zvonov in bila je nevarnost, da se celi spodnji del zvona popolnoma odtrga in poruši oboke v zvoniku. Ker so vsi zvonovi zavarovani pri „Rinnione Adriatica“, se je nezgoda takoj naznaila zavarovalnici. In dotična zavarovalnica je dala na

lastne stroške spraviti zvon iz zvonika v ljubljansko livarno zvonov. Zvon je bil prelit, a radi lepše harmonije se mu je dalo nekoliko na njegovi teži. Sedaj tehtja 503,5 kg. V sredini od zunaj nosi podobno svetega škofa Martina. Na nasprotni strani je znamka tvrdke: Maks Samassa, Labaci. Nr. 3289. Spodaj na robu ima napis: Moje ime je Martin. Vlit sem bil 1689, prelit 1906 za župnika-dekana Martina Jurkoviča. — Zavarovalnica, ki je dala zvon prelit, ga je tudi na lastne stroške zopet spravila na njegovo prejšnje mesto.

l. Štiridesetletnica učiteljska v Mrkopalju. Muogoletni naročnik „Slov. Gosp.“, g. Franjo Sinko, rodom od Sv. Jurija ob Ščavnici, nadučitelj v Mrkopalju na Hrvaškem, obhajal je novembra tri štiridesetletnice, nanreč: kot učitelj, samostalen učitelj in organist, ker tamkaj mora postavno biti nadučitelj organist. Prijubljene mu, za šolo velezaslužnemu gospodu napravili so hvaležni tržani in občani za vse prav častno slovesnost ter s tem pokazali, da vejo visoko ceniti svoje zaslužne moze, četudi je slavljence iz Sov. Štajerja. Sava! — Bdi omenjeno, da so lani tudi dično proslavili našega rojaka gosp. gimn. profesorja Mijo Vambergar, Jurjevčana, v Karlovcu kot 25 let delavnega učitelja stenografije na Hrvaškem! Živio! Še več Jurjevčanov in drugih slovenskih slavovih mož uspešno deluje pri Jagoslovanih — bli bi dobro njih hvalevredno delovanje obelodaniti. Na svidenje!

l. Cven pri Ljutomeru. Na prizadevanje poslanca dr. Ploja dobimo kmalu lastno pošto. S tem se izpolni dolgoletna vroča želja naše občine.

l. Čudne razmere. V nedeljo dne 9. gradna t. l. popoldne sklicalo je politično društvo za ljutomerski in gorajradgonski okraj političen shod v Ljutomeru, da bi se posvetovali o raznih važnih stvareh, kakor n. pr.: o volitvah v okrajni zastop ljutomerski, o vožnji z avtomobili in dr. Povabilo je tudi drž. poslanca dr. Korošca, da poroča o svojem delovanju v zbornici, da sliši želje in zahteve svojih volilcev, da nam pojasni marsikaj nerazumljivega. Vsak trezno misleč in pameten človek mora pač vesel pozdraviti tak shod in se ga tudi vdeležiti. Pa nekaj čudnega, rekel bil skoraj nezasiščenega se je pri tem zgodilo. Ravno v nedeljo 9. gradna, ko se je imel vršiti shod, bilo je pri Sv. Križu po ravem sv. opravilu na javnem trgu oklicano sledeče: Obč. predstojništvo v Vačji veri naznanja vsem svojim somišljenikom, naj se nikar ne udeležijo shoda, ker to baje drugega nič ni kakor begati ljudstvo in delati med njim zmešnjavo, toraj „pesek v oči“. No, to ga imate! Ako društvo skliče shod, da se obravnavajo važne stvari, ako pride poslanec, da se predstavi svojim volilcem in poroča o svojem delovanju, se s tem bega ljudstvo in dela zmešnjavo ter meče „pesek v oči“. To je velika „modrost“ vučanskega obč. predstojništva. Pa kaj pravim predstojništva, saj v predstojništvo spada župan in oba svetovalca, česar pa morebiti „visoko učeni“ župan vučanski ne ve, ker je bil na oklicu sam podpisan. Zato pa je bil prvi obč. svetovalec nad tem silno ogorčen in razžaljen, ter hoče pončiti župana, kaj je obč. predstojništvo. Kajti on je pameten mož in odločno obsoja tako nesmiselno dejanje. Gotovo pa ima pri tej stvari velike zasluge drugi obč. svetnik. Ta dva „veleuma“ sta prva pristasa nove liberalne „narodne stranke“, katere namen je: Rušiti slogo med štajerskimi Slovenci, netiti bratomorni prepričanje med njimi, zaničevati njih versko prepričanje ter črniti in sovražiti duhovnike. In to imenitno delo sta naša moza jako častno začela, ko sta skovala tako duhovit oklic na ljudstvo, da bi ga obvarovala zmešnjave. Pa ljudstvo si ni dalo nič dopovedati, ter se je v kljub temu in še pri slabem vremenu v jako obilnem številu udeležilo shoda ter stem pokazalo svoje zaupanje do društva pa tudi g. drž. poslanca.

l. Nesreča z avtomobilom. Poslanec dr. Korošec je dne 17. t. m. stavil na ministra notranjih zadev sledečo interpelacijo: Dne 5. t. m. se je pripetila na okrajni cesti Ljutomer—St. Jurij ob Ščavnici strašna nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. Okrajni glavar Rainer se je peljal v spremstvu davčnega inšpektorja Kloditscha, okrajnega sodnika Daxata in davkarja Dullerja v svojem avtomobilu proti St. Juriju. Pri Ključaroveh pripeljal se je nasproti posestnik Anton Sagaj s svojim dvovprežnim vozom. Kmet je stopil pred konje, da jih drži, vendar so se konji avtomobila tako zbal, da so se vspeli po konci in oje je vdarilo s tako silo kmeta ob čelo, da mu je razbilo črepijo in da je padel mrtev na tla. Kdo da je kriv te nesreče, o tem sta dve vesti med ljudmi. Okrajni glavar Rainer in njegovi tovariši pravijo, da so se pravočasno ustavili z avtomobilom; nato je kmet stopil pred konje in jih je prosil, naj se peljejo mimo, da se

konji navadajo na avtomobil. Drugi ljudje, ki so celo stvar od daleč slučajno opazovali, pa pravijo, da je okrajni glavar s svojim avtomobilom še le obstal, ko se je nesreča že zgodila. Ponesrečeni kmet Anton Sagaj je bil vdovec in zapusti tri nepreskrbljene otroke, od katerih sta dva še mladoletna. — Vožnja z avtomobilom po Ljutomerem okraju zahteva mnogo previdnosti, ker so steze ozke občinske in okrajne ceste. Ta nesreča je povzročila med kmečkim prebivalstvom veliko razburjenje, zato vprašajo podpisani: 1. Ali hoče nj. ekselencia to zadevo natančno preiskati. 2. Ali hoče skrbeti, da dobi družina ponesrečenega odškodnino in se za njo potrebno skrbi?

1. Sv. Križ pri Ljutomeru. Ob priliki glav. zborovanja tukajšnje čebelarke podružnice dne 16. t. m. v šoli predaval je g. predsednik Toma Pušenjak v poljudni besedi o čebelarstvu v tekočem letu, o prezimovanju in polaganju čebel; primerjal reformatorično delovanje čebelarjev mojstrov dr. J. Dzierzona in A. Janša; na to prebere potrjena pravila. Udov bilo je v tem tek. letu 1906 — 35 —; dohodkov 70 K in troškov 67 32 K. — V odbor so zopet voljeni gg.: Toma Pušenjak, nadučitelj na Ovcu, predsednikom; Martin Kolar, posestnik iz Logarovec, podpredsednikom; Anton Herzog, nadučitelj pri Sv. Križu, tajnikom; Jernej Slana, posestnik v Iljaševcih, blagajnikom in Fran Vrbnjak, posestnik iz Iljaševce, odbornikom in zastopnikom v osred. obč. zbor.

Slovenjegraški okraj.

s Šmartno pri Slovenjgradu. Dne 30. t. m. boče v narodni gostilni g. Ferdo Kaca predaval g. potovalni učitelj Martin Jelovšek o osnovi biko-rejskih zadrug in o svinjereji. Kmetje, pridite mnogoštevilno. — Pasji kontumac nam dela mnogo preglavice. Ker psa navadno ne tirajo pred sodišče, mora ta pot storiti vsak gospodar, čegar pes si nupa za par minut na zrak brez nagobčnika.

s Remšnik. Začenši z novim letom baje do-bimo vsak dan pošto iz Mariburga. To bo za nas velika dobrota; dosedaj smo jo dobivali samo dvakrat na teden. — V našem kraju je dobro ljudstvo, samo premalo je probujeno, da bi skrbelo za svojo izobrazbo, ki je vendar dandanes vsakomur potrebna, kot ribi voda. Sedaj v dolgih zimskih večerih bi bilo pač prijetno, če bi v vsaki hiši kaj lepega brali. Po drugih krajih imajo v vsaki hiši časopis, ki jim kratki dolge zimske večere. Iz časopisov se izve marsikaj novega, kar se godi po svetu. Zato pa si naročite, kmetje, Vaš vrli kmečki list „Slovenski Gospodar“ ali pa vsaj „Naš Dom“.

Konjiški okraj.

k Vitanje. „Hans“ Rupnik — na nekih kletnih vratih v Špitalcu beremo iz boljših časov Janko Rupnik — nadučitelj tukajšnje slov. šole, se je 8. dec. udeležil šulferajnske agitacije, kjer ga seveda na noben način ni bilo treba. Nemškutarjem, njegovim prijateljem, nikakor ni šlo v glavo, kako da je on še ud Mohorjeve družbe. In kaj stori „narodni“ Hans. On vzame ultranemško karto in naznanil slavni družbi sv. Mohorja svoj izstop. Gosp. Hans, ali Vam ni pamet povedala, da itak niste več ud, če ne plačate ndnine? Pa Hans Rupnik sam je bil za to izjavo preslab; prisostovati so mu morali kot priče trije posilnimeci in ena zagrizena Nemka, ki je že sita slovenskih grošev. — Konjiški kmetje, vi pa si dobro zapomnite, da deluje pri tej šulferajnski agitaciji isti „Karl Jaklin“, ki hoče z Vašo pomočjo postati načelnik okrajnega zastopa, pa kakor kak Kočvar baranta in razprodaja šulferajnske karte. Ta „Karl“ zna le tedaj „windisch“, če se gre za kako čast ali pa za kak dobiček, sicer je pa najzagrizenejši sovražnik vsemu, kar je slovensko.

k Zreče. Zvedeli smo, da se je pred kratkim ustanovila posojilnica rajfajzenovka na Prihovi. Kakor znano, deluje v konjiškem okraju že več takih denarnih zavodov, ki so pač našemu ljudstvu za gospodarsko samopomoč najbolj primerai. Menimo, da bi bilo prillično ustanoviti kaj takega tudi za našo in sosednjo straniško občino. Ne bilo bi napačno, če bi se naši merodajni moške kmalu lotili tega dela.

k Vest o celjski narodni stranki. Narodna stranka „čistih“ stopa v življenje tudi pri nas. Glavna „komandanta“ te stranke dr. Vekoslav Ku-kovec in Vekoslav Spindler sta poiskala po vseh 26 okrajih, v katere sta razdelila Slovensko Šta-jersko, zvestih zaupnikov, ter jim poslala naročila, da prejkoprej povsod sestavijo okrajne odbore. Za

naš okraj sta za to delo izbrana Rozinov visoko-šolec iz Loč in dr. Rudolfov neizogibni koncipijent, katerega čisto narodno srce je ob zadnji državno-zborski volitvi zaželelo, da bi proti našemu kmeč-kemu, slovenskemu in katoliškemu poslancu zmagal če že ne liberalni Rebek, pa vsaj glasoviti štajer-cijance orahovski Bračko. — Naročeno jima je, kakor se govori, najpozneje v 14 dneh dobiti sedem „razumnih mož iz vseh stanov“ za odbor našemu okraju. Radovedni smo, kdo se bo dal izbrati v vrsto teh „sedmerih razumnikov“; če bomo kaj zvedeli o tem, bomo že o priliki povedali.

Celjski okraj.

c Loka pri Zidanemmostu. Zelo redek slučaj se je pripetil v vasi Račici. Umrli je namreč kmet Janez Sikole 14. decembra in še ne po preteku 24 ur žena njegova Marjeta. Pred 20 leti ste umrli v enem dnevu mati in hči, oziroma prva žena ter mati umrlega. Zapuščata tri žalujoče sine in dve hčeri. N. v m. p.!

c Vojnik. Oskrbnik tukajšnje hiralnice J. Tem-merl je prestavljen na hiralnico v Rottenmann. Na njegovo mesto pa pride Karol Hoch, kancelist v mariborski bolnišnici.

c Laško. V laškem okraju je zapovedan pasji kontumac. — Dne 7. t. m. smo dobili v Laškem trgu električno razsvetljavo.

c Ljubno. O novem altarju se nam še sledeče poroča: Delo je prevzel znani mojster I. Vurnik v Radovljici na Gorenskem ter ga tako izvršil, da si je pridobil priznanje vseh, ki si pridejo ogledovat mojsterski izdelke. Narejen je altar iz raznovrstnega mramorja, čegar barve se lepo strinjajo v harmo-nično celoto. Posebno pozornost vzbuja bogati na-stavek z dvema kernbinoma, ki delata čast imeo-vanemu mojstru kot njegovo izvirno delo. Dragocena, z zlatimi okraski opremljena vratica za tabernakelj je napravil na občno zadovoljnost pasar K. Kager v Celju. Altar je prava dika župnijski cerkvi, ko-jo je tudi prav okusno preslikal Fr. Horvat iz Rad-gone. Slednji kakor tudi zgoraj imenovana so s tem pokazali, da se vživajo zastoj mnogostranskega priznanja, ter da so res vsega priporočila vredni. Celo delo je stalo okoli 8000 K. — Velika svota lepo priča o požrtvovalnosti ljubenskih domačinov, kakor tudi o neutrdljivem prazdevanju vlc. gosp. župnika J. Dekortija, ki je vsako priliko porabil in vsemal svoje župljane, da postavijo najsvetejšemu primerno stanovanje, sebi pa nemaljav spomenik, ki bo še poznim vankom hvaležna priča njihovega globokega verskega prepričanja in gorečnosti za čast božjo.

c Novacerkev pri Celju. Čebelarški shod bo dne 30. decembra ob 9. uri zjutraj, na katerem boče predaval g. Ivan Jurančič, pot. učitelj. Pre-davanje bo trajalo 1½ ure, in potem boče ustano-vitev podružnice. Na noge, slovenski čebelarji, po-primimo se te koristne panoge gospodarstva. Torej na svidenje — zum zum!

Narodno gospodarstvo.

Ugodni pojavi glede kmetijskega za-družništva.

Gmoten prospek ljudstva biti mora vsakemu človekoljubu iskrena želja, cilj delovanja. Le gmotno sigurno stališče je siguren temelj vsakojakemu dru-gemu razvoju. Naše ljudstvo je po pretežni večini kmetijsko. Te večine ne boče noben razumni človek namenil prelevljati, ostati mora kmetijska, a napre-dovati mora v tej svoji struji, doseči v njej pravi smoter. Vkljub pesimizmu nekaterih more kmeto-valec tudi dandanes obstati, ima mnogo sredstev, pred vsem v svojem stanu napredovati, se do gmotne neod-visnosti, do blagostanja pospeti. Treba bo obče z znanstvenimi pridobitki skušnje prav izkoriščati. To zmožnost pridobilo si je naše ljudstvo že precej. Do izkoriščanja v tem razmerju, kakor bi bilo že-leti, pa ni v obče še prišlo, ponajveč, ker so glavna ovira današnje gmotne razmere. Pridelovalni činitelji kmetijstva so narava, delo in kapital. Toda z čini-telji treba prav in razumno obravati, potem bode kaj. Do sedaj se je naš kmet preveč le na delo zanašal, kapitala mu je v obče manjkalo ali ga pa ni prav obrnil, naravo je pa premalo poznal. V novejši dobi je pa z veseljem opazovati, da se ta glavna ovira manjša. Omejili so jo mali denarni zavodi ljudstva samega. Rajfajzenov duh, ki je v svoji domačiji osrečil že mnogo ljudi, sega sedaj tudi našemu ljudstvu pod pazduho. Čedalje več teh zavodov imajo, čedalje živahneje žive. Kot opazovalec po

Spodaji Štajerski moram z veseljem potrditi, da se čedalje bolj razpršujejo megle, ki so ovirale razgled v boljšo bodočnost našega ljudstva. Tudi kmetu je mogoče na stotero načinov denar z lepim dobičkom obračati.

Omenim naj tu le, da ima na pr. kmetovalec v namni porabi umetnih gnojil priliko, denar celo z večjim dobičkom nego z 10% obrniti. Mnogo kmetov je to že davno uvidelo. Med željo in uresničenjem so se pa urivale velike ovire. Volja je bila tu, a nabavljanje iz daljave imelo je za posameznika svoje težave, ali ni bilo ravno tedaj, kadar je bilo treba, potrebnega denarja itd. Pomankauje denarja je ve-činoma pečina, ob kateri se večkrat najlepši načrti razbijejo. Res je, da ima posestnik, ki še količkaj životari, le še razmeroma primeren kredit. Ta kre-dit pa se izrablja rad do skrajnosti. Vzrokov, zakaj, pa je dovolj. Sedaj pa posežejo Ra-fajzenovke vmes. Nekatere gospodarskih zadrug so začele nabavljati umetna gnojila za svoje ude na debelo. To roba da-jejo pa istim mesto gotovine kot posojilo. Tako pa stvar naenkrat drugo lice dobi. To posojilo v robi, na pr. v umetnih gnojilih, je zelo dobičkonosno. Če prevzame kmet v robi na pr. 100 K, bode lahko potem, hitro ko mu je roba meada že 100 kron dobička vrgla, svojih 6 kron obresti pogrešal. Postal je novodobni gospodar, ki ima prihodnost, ki svoj kredit najbolje obrne. Rajfajzenovka ima torej da-lekosegajoč smoter, če svoje stališče prav, in sicer z narodno gospodarskega pa tudi s pristno kme-tijsko tehničnega in gospodarskega stališča zastopa. Naj se jih sanje kolikor več toliko bolje. Naj se osnujejo od enega ali drugega, da le prav pridno. Že začetek pravega, ne samo denarnega, temveč tudi kmetijsko-tehničnega delovanja obeta največjega vspaha. Kako ogromna svota teh vabebov se lahko nabere, če se stvar še naprej razvija. Priti more tudi naš kmet na stališče, kakoršno je dandanes ono zavidano stališče kmetov drugih držav. Da se le tudi v kmetijskem gospodarstvu najvažnejši činitelj, kapital, nekako pod nadzorstvom in neposrednim vplivom, kakor je to pri Rajfajzenovih blagajnah, po možnosti prav obrne, otvorili se bodo kmetom veliki novi viri dohodkov. J. Belle.

„Zadružna zveza“ v Ljubljani je imela v prvem polletju 1906 vlog 6 219 748 K 06 v, izpla-čanih kreditov 6 003 269 K 38 v, stanje deležev 152 346 K. Skupni promet je znašal 20 466 498 K 04 v.

Podučni tečaj o zadružništvu. Vseled sklepa načelstva zadružne zveze v Ljubljani vrši se od 15. do 19. januarja 1907 podučni tečaj za činitelje zve-zinih zadrug v Ljubljani. Določil se je ta čas, ker je posebno pripraven za kmetovalce. Načelstvo je pa še tudi uvaževalo, da pričnejo zadrug v januarja s zaključevanjem računov. Pri tečaju se boče po-dučevalo v prvi vrsti zadružno knjigovodstvo s po-sebnim ozirom na zaključevanje računov, na sestavo računskih zaključkov, predavalo se pa boče tudi o drugih važnih zadružnih predmetih n. pr. o obda-čenju zadrug, o zadružnem pravu, o snovanju zadrug itd. itd. Pozivljajo se vse zadrug „zveze“, da se tečaja vdeležijo; i. s. v prvi vrsti po onih osebah, ki vodijo posle in knjige. Naznanijo do 25. decembra t. l., koliko oseb in katere da pošljejo k podučnemu tečaju. V prihodnji številki priobčimo natančen vspo-red in vse druge podrobnosti.

Sestanek mlekarških zadrug in razstava masla. V „Zadružni zvezi“ v Ljubljani včlanjenih je že čez 40 mlekarških zadrug. Uvaževaje važnost mlekarškega zadružništva, sklenilo je zvezino na-čelstvo, da se priredi v ponedeljek, dne 14. jan. 1907 sestanek mlekarških zadrug in s tem v zvezi razstava masla. Na sestanku bodo strokovnjaki pre-davali o mlekarškem zadružništvu, o mlekarškem poslovanju, o živinoreji, o mlečni trgovini itd. itd. Razstava masla pa ima namen, podati splošno sliko o napredku v izdelovanju masla, ob enem pa poduk za mlekarje. Razstava mora biti zadrugam v spod-budo, da izdelujejo res maslo, s kojim moremo na svetovnem trgu konkurirati. Za razstavo vpošlje vsaka zadruga ½ kg masla i. s. v škatljici, katero dobi od „zveze“. Mlekarške zadrug prejemajo v kratkem tudi vprašalno polo, katero naj natančno izpolnijo ter jo ob enem z maslom dološljejo zvezi. Natančni vspored in vse podrobnosti priobčimo v prihodnji številki. Prosijo se vse mlekarške zadrug, da do 25. decembra 1906 sporočijo zvezi, koga pošljejo k sestanku; na vsak način naj pošlje vsaka zadruga tudi svojega mlekarja.

Razstava zadružnih vin. V celem okolišču zadružne „Zveze“ ima vinoreja za gospodarstvo velikanski pomen. Tudi zadružništvo je vpoštevalo pomen vinoreje. V „Zvezi“ v Ljubljani je včlanjenih že lepo število vinorejskih zadrug. Poslovanje vino-rejskih zadrug je jako težavno; one morajo pre-

